

Takk for oss!

Etter over 6 års virksomhet takker Prosjekt 1905 for seg. Vi i Prosjekt 1905 ønsker også å takke alle som har vært knyttet til prosjektet, alle våre samarbeidspartnere og ikke minst våre økonomiske støttespillere - Norge 2005 as og Riksbankens Jubileumsfond.

Prosjektets virksomhet har naturlig nok kulminert dette jubileumsåret, med hundrevis av foredrag og intervjuer, bokutgivelser, konferanser og medvirkning i ulike sammenhenger. Markeringen av hundreårsjubileet for unionsoppløsningen har bidratt til økt interesse for den norsk-svenske historien, dette er blitt påpekt mange ganger i løpet av dette året, ikke minst fra svensk side. Her har Prosjekt 1905 hatt en viktig og sentral rolle, med forskning på og formidling av nye perspektiver på vår felles historie.

Nye bøker:

Ola Mestad og Dag Michalsen (red): *Rett, nasjon, union. Den svensk-norske unionens rettslige historie 1815-1905*;

Marie Demker og Lars Svåsand (red): *Partiernas århundrade. Fempartimodellens oppgang og fall i Norge og Sverige*;

Klas Åmark: *Politik är att välja, inte att vilja. Välfärdsstatens framväxt och utbygd i Norge och Sverige 1880-1980*;

Per Eivind Hem: *Jørgen Løvland. Vår første utanriksminister*;

Unionsoppløsningens riksdagar. 1905 speglar i protokoll, anteckningar, dagböcker, 2 bind, Sveriges Riksdag (v/E. Vedung og M. Brundin);

Hasle, Hyvik og Tafjord (red): *Lokale røyser i 1905. Unionsoppløsninga i aviser på Nord-Vestlandet*;

Hans Henrik Brummer (red): *Myt och landskap. Unionsoppløsning och kulturell gemenskap*;

Hans-Olof Boström (red): *Nation och union. Konst och*

Det arbeides nå med en sluttrapport, og vi prøver å få til en evaluering av prosjektet i etterkant. Noen foreløpige tall gir en oversikt over prosjektets virksomhet:

Gjennom hele prosjektperioden, fra starten høsten 1999, har prosjektet arrangert konferanser og seminarer, for studentene, forskerne og andre interesserte. I alt er det avholdt 14 til dels større konferanser, hele 10 av dem bare i 2005 - 8 av disse i samarbeid med ulike institusjoner i Norge og Sverige. Det er holdt 50 seminarer i regi av 1905-seminarrekken ved Universitetet i Oslo, i tillegg til 5 workshops for forskere og 7 veiledningsseminarer for studentene. Siden høsten 2004 har den almene interessen for 1905 vært svært stor, og et dusin forskere tilknyttet prosjektet har holdt over 250 foredrag i Norden og Europa i denne perioden. I tillegg har vi bidratt til over 100 intervjuer i aviser, radio og TV. Det er også blitt publisert minst 50 artikler i antologier, tidsskrifter o.l. Takk til alle som på denne måten har bidratt til å spre historisk kunnskap!

Bøker og skriftserie

I alt fem utgivelser er kommet innen prosjektets skriftserie, de siste to er: Morten N. Ottosen: "Opprustning, unionskonflikt og forsvarssamarbeid. Militære tiltak og vurderinger i Trøndelag 1890-1905" (Prosjekt 1905 - skriftserie nr 4), og Anne Helene Høyland Mork: "Unionen i historieundervisningen. Synet på den svensk-norske union i svenske og norske lærebøker for folkeskolen i perioden 1860-1920." (skriftserie nr 5). Skriftserien vil fra 2006 kunne bestilles fra Voksenåsen as.

Prosjekt 1905s to antologier ble utgitt i en norsk og en svensk versjon våren 2005: Øystein Sørensen og Torbjörn Nilsson (red): *1905 - nye perspektiver*, Aschehoug/1905 - unionsoppløsningens år. *Nya perspektiv på ett svenskt-norskt drama*, Carlssons. *Norsk-svenske relasjoner i 200 år* ble utgitt i en svensk-norsk versjon av de samme forlag, med svensk tittel: *Goda grannar eller morska motståndare? Sverige och Norge från 1814 till idag*.

Det store tobindverket *Norge og Sverige gjennom 200 år* ble lansert i sommer: Bo Stråth: *Union och demokrati. De förenade rikena Sverige-Norge 1814-1905*, og Francis Sejersted: *Socialdemokratiets tidsalder. Norge og Sverige i det 20. århundre*.

konstnærer i Sverige, Norge och Värmland under unionstiden; Ragnar Aamodt (red): *Unionen som glapp.*

Sørensen og Nilsson (red): *1905 - nye perspektiver/ 1905 - unionsoppløsningens år. Nya perspektiv på ett svensk-norsk drama; Norsk-svenske relasjoner i 200 år/ Goda grannar eller morska motståndare? Sverige och Norge från 1814 till idag;* Bo Stråth: *Union och demokrati. De förenade rikena Sverige-Norge 1814-1905;* Francis Sejersted: *Socialdemokratiets tidsalder. Norge og Sverige i det 20. århundre.*

Utstillinger:

Livrustkammaren: "Brödrafolkens Vål"; Nordiska Museet: "Norrmän och svenskar"

Nettsteder:

www.nb.no/baser/1905
www.stortinget1905.no
www.dokumentasjon2005.no
www.hf.uio.no/hi/Prosjekt1905

Samarbeidspartnere:

*Jubileumsverket,v/prof.
Bo Stråth og Francis Sejersted
*Hundreårsmarkeringen - Norge 2005 as
*Riksbankens Jub.fond
* Voksenåsen
*Institutt for arkeologi, konservering og historiske studier, UiO
* Norsk Folkemuseum, Nordiska Museet, Livrustkammaren, Maihaugen
*1905-nettstedet:
Riksarkivene i Norge og Sverige, Nasjonalbiblioteket, Kungl. bibl. Sth.
*Utdannings- og forskningsdep.
* Utenriksdepartementet

Bøkene er utgitt på norsk og svensk, av Pax og Nya Doxa. En rekke andre bøker er også utgitt i år, se oversikt i dette nyhetsbrev, samt på prosjektets hjemmesider: hf.uio.no/hi/Prosjekt1905

Arrangementer

26. oktober inviterte Prosjekt 1905 i samarbeid med Norge 2005, den svenske ambassaden i Oslo og Utenriksdepartementet til seminar i forbindelse med 100-årsdagen for unionens endelige, formelle oppløsning og Oskar IIs abdikasjon som norsk konge. Av større arrangementer høsten 2005, der forskere med tilknytning til Prosjekt 1905 har medvirket, skal nevnes konferansen i Riksdagshuset i Stockholm, der tobindverket *Unionoppløsningens riksdagar* ble lansert av Evert Vedung. Flere av foredragene fra ulike arrangementer i høst vil bli publisert i 2006, (bla fra De svenska historiedagarna, i *Aktuellt om historia*, og fra demokratikonferansen 23. 9. i Karlstad, av Foreningen Norden i Sverige). Også utenfor Norden har historikerne bidratt i høst, bla i Berlin, Dublin, Polen og London. I oktober og november ble de store svensk-norske utstillingene åpnet i Stockholm, "Norrmän och svenskar" på Nordiska Museet, og "Brödrafolkens vål" på Livrustkammaren. Utstillingene vil bli stående utover våren 2006. Prosjektet "Dokumentasjon 2005" har fulgt markeringen og den folkelige deltakelsen, og legger resultater ut på nettsiden www.dokumentasjon2005.no. Seminaret til unionsrettsprosjektet "Suverenitet og unionsforfatning 1905-2005", på Juridisk Fakultet, Univ. i Oslo, er blitt flyttet til 27.januar.

Studenter og stipendiater

Tilsammen 20 hovedoppgaver og masteroppgaver er innlevert innen prosjektet 2001-2005. Den siste av disse er Charlotte Sørensen: "Holdninger til Norge i svenske aviser 1905-1906." Alle oppgavene ligger tilgjengelig på prosjektets nettsider: www.hf.uio.no/hi/Prosjekt1905. Der ligger også de tre vinnerbidragene fra den svenske uppsatskonkurransen som var et samarbeid mellom Prosjekt 1905 og bla Norden i Fokus i Sverige. Ytterligere 10 studenter holder på med å avslutte sine studier innen prosjektet ved Univ. i Oslo. 6 doktorgradsprojekter har også vært tilknyttet Prosjekt 1905, 4 av disse er ferdige og til dels publisert, 2 er i avslutningsfasen.

Nettsider

Prosjekt 1905s nettsider vil fortsatt være tilgjengelige, men vil ikke bli oppdatert etter årsskiftet. Det store 1905-nettstedet www.nb.no/baser/1905, med store mengder materiale om og fra 1905, er blitt mye brukt og vil være tilgjengelig fortsatt, og bibliografien her vil bli oppdatert fra Nasjonalbibliotekets side.

Jeg vil med dette få takke alle som har bidratt på ulike måter gjennom disse årene:

*Prosjektlederne Øystein Sørensen og Stig Ekman, prosjektgruppen med Torbjörn Nilsson i spissen, Francis Sejersted og Bo Stråth, prosjekttilknyttede forskere, stipendiater og studentene, Voksenåsen v/Karl Einar Ellingsen og Siri Døhlen, Riksbankens Jubileumsfond v/Dan Brändström og Mats Rolén, Norge 2005 v/Eva Jakobson Vaagland, nettstedsprosjektet med Bjørn Arne Steine i spissen, nasjonalbibliotekene og riksarkivene, Norsk folkemuseum, Nordiska museet, Maihaugen og Livrustkammaren, Den svenske ambassaden v/Mats Ringborg, Den norske ambassaden i Stockholm, Fritt Ord, Utenriksdepartementet, Utdanningsdepartementet og Utdanningsdirektoratet, forlagene, IAKH v/Univ. i Oslo og **alle andre samarbeidspartnere, medvirkende og interesserte!** Takk for godt samarbeid!*

Med ønske om en riktig god jul og et godt nytt år - og fortsatt godt svensk-norsk samarbeid!

Ruth Hemstad, prosjektkoordinator

*****
Nettverksprosjektet Prosjekt 1905 har arbeidet med den svensk-norske historiefaglige markeringen av hundreårsjubileet for unionsoppløsningen.

E-post: r.s.hemstad@iakh.uio.no. Nettside: www.hf.uio.no/hi/Prosjekt1905